
Beste lezer,

We kunnen wel stellen dat dit een zomer was om nooit te vergeten. Langdurige droogte, extreme warmte en oververhitte koeien: onze ecologen hadden het niet altijd gemakkelijk in het veld.

Nu het veldwerk achter de rug is, kunnen we de balans opmaken en ons gaan voorbereiden op de wintermaanden.

Bijzondere waarnemingen

Voor veel soorten was het geen ideale zomer, maar niettemin hebben we toch wel weer vanalles interessants gezien, met name op het gebied van insecten (mede doordat we relatief veel insectenonderzoeken onder onze hoede hadden dit jaar).

Zo zagen we niet eerder zoveel grote weerschijnvlinders, staartblauwtjes en zuidelijke glazenmakers in een jaar en waren we verheugd met de eerste Noord-Brabantse waarnemingen van onder meer luzernebehangersbij, vierbandgroefbij en de tandhalskever *Stricticollis tobias*. Bijzonder in deze provincie waren ook de herontdekking van gestippelde maskerbij en kleine lookmaskerbij, de vondst van zadelgroefbij en grote fopblaaskop (=zweefvlieg) en de vondst van een tot dan toe onbekende populatie van de uiterst kritische harkwesp (met maar een handvol Nederlandse vindplaatsen buiten de kustregio).

In Zuid-Limburg konden we nieuwe stippen op de kaart zetten voor onder meer purperstreepparelmoervlinder, zilveren maan, langsprietdwergwesp-bij, tweelobbige wolbij en drievlekrouwzwever.

In Noord- en Midden-Limburg leverden gebiedskarteringen zeldzame soorten op als kielstaartkegelbij, zilveren fluitje, kleine bandgroefbij, de zweefvlieg *Cheilosia vulpina*, de graafwesp *Sphex funerarius* en de waterkever *Helophorus flavipes*.

Een uitje naar Overijssel leverde maar liefst 7 nieuwe kevers voor die provincie op, waaronder kritische dood houtsoorten als *Pediacus dermestoides* (3e waarneming van Nederland) en *Scydmaenus rufus*.

Buiten de insecten hebben we dit jaar genoten van iets minder zeldzame, maar wel heel fraaie soorten zoals zelf ontdekte bladkoningen en kamsalamanders, broedende wespddieven en jagende franjestaarten. Er is nog veel moois te zien in ons kikkerlandje!

Update van onze projecten

We hebben dit jaar weer ruim meer dan 80 projecten toevertrouwd gekregen van onze opdrachtgevers, variërend van uitdagende wetgevingsvraagstukken (soms zonder beschikbare jurisprudentie om op terug te vallen), via de meest uiteenlopende veldkarteringen (overdag, 's nachts, op geluid, zicht, eDNA, vlakdekkend of in proefvlakken) tot gebiedsvisies, beheeradviezen en cursussen. Het is eigenlijk niet te doen daar een kleine selectie van te tonen die representatief is, dus dat proberen we ook maar niet. We noemen gewoon vrij willekeurig enkele leuke:

Gebiedskartering en (micro)habitatbeschrijving

Op dit moment zijn wij in de analysefase van een zeer interessant onderzoek in een Limburgs broekbosgebied waar (vrij ingrijpend) hydrologisch herstel plaats gaat vinden. Wij schetsen een beeld van de huidige waardevolle ongewervelde fauna en proberen de elementen en processen in het terrein te duiden waarvan zij afhankelijk zijn. Daarbij beoordelen we ook of gevonden bijzondere soorten wellicht gevoelig zijn voor de voorgenomen vernattingsmaatregelen. Hopelijk kan dit onderzoek na de herstelwerkzaamheden nog eens herhaald worden, zodat duidelijk wordt hoe e.e.a. in de praktijk heeft uitgedaan.

Kamsalamanderonderzoek

In opdracht van de provincie Noord-Brabant is in 35 poelen in het Natura 2000-gebied Oeffelter Meent onderzoek gedaan naar kamsalamanders. De inventarisatie is uitgevoerd met behulp van onder meer eDNA, schepnet en fuiken. Daarbij zijn 200 volwassen dieren gevangen, veruit de meeste met de fuiken. In 16 poelen zijn kamsalamanders aangetroffen; in 6 wateren is een goede populatie met voortplanting aanwezig. Alle kamsalamanders zijn individueel op de foto gezet zodat ze op basis van hun buikprint herkend kunnen worden. Diverse poelen bleken niet geschikt door aanwezigheid van vis, waaronder blauwband en goudvis. Daar staat tegenover dat de soort wel gevonden is in een viertal poelen waar nog geen waarnemingen van bekend waren. In het rapport zijn onder meer aanbevelingen gedaan hoe vis te verwijderen en te voorkomen dat deze weer terugkomen.

Eekhoorns Bosrijk Efteling

De Efteling wil de natuur op haar terreinen zo goed mogelijk beheren en optimaliseren. Daarvoor heeft de Efteling aan Ecologica gevraagd om een aantal opvallende diersoorten te monitoren. Daaronder ook de eekhoorn, een opvallende dagactieve soort met een hoge aaibaarheidsfactor, die in grote delen van het land in aantal afneemt. In 2018 heeft Ecologica op het vakantiepark Bosrijk de eekhoorns en hun nesten geïnventariseerd. Het blijkt dat op het Bosrijk overal eekhoorns leven, getuige de zeer hoge aantallen nesten en vraatsporen van afgekloven dennenkegels. Vooral de aanwezigheid van oude grove dennen en het ontbreken van natuurlijke vijanden zorgt voor hoge aantallen. De Efteling neemt meerdere maatregelen om het leefgebied van de eekhoorns te optimaliseren, onder andere door de aanplant van veel hazelaars en notenbomen. Zo kunnen bezoekers van het vakantiepark dagelijks blijven genieten van deze blijmakers.

Legalisatie 25 jaar oude vluchtelingenopvang

In Wageningen staat het landhuis de Leemkuil en omringende bebouwing waar al 25 jaar een AZC is gevestigd. Enkele gebouwen zijn echter in de jaren '90 van de vorige eeuw gebouwd zonder een geldige vergunning. Bij een poging van de gemeente om de situatie te legaliseren, is in een beroepsprocedure tegen de omgevingsvergunning geoordeeld dat de gemeente Wageningen onvoldoende heeft gekeken naar mogelijke effecten op Natura 2000-gebieden. Daarop is Ecologica gevraagd om met spoed een voortoets op te stellen in het kader van de gebiedsbescherming conform de Wet natuurbescherming. De voortoets concludeerde dat er geen sprake is van een aantasting van het nabijgelegen Natura 2000-gebied, waardoor het AZC niet gesloten hoefde te worden.

Kansen biodiversiteit centrum Eindhoven

Voor de gemeente Eindhoven hebben we in het kader van [UnaLab](#) een visie opgesteld hoe vergroening in de stad zo ingericht kan worden dat ze ook een wezenlijke bijdrage kan leveren aan de biodiversiteit in de stad. Daarnaast is gekeken welke specifieke soorten kunnen bijdragen aan oplossingen voor verstedelijking en klimaatverandering. Bij de uitwerking van de visie hebben we aansluiting gezocht bij de abiotische omstandigheden die in de stad heersen, de bijzonderheden die al aanwezig zijn in de stad en de biotopen die in de omgeving aanwezig zijn.

Ideeën gevraagd voor ons symposium 'Ecologie en de praktijk'

Wij zijn weer aan het brainstormen over actuele onderwerpen voor ons symposium van 2019, welke gepland staat voor donderdag 14 maart (noteer deze datum vast!). Heeft u ideeën? Dan horen we dat graag op korte termijn! U kunt suggesties mailen naar info@ecologica.eu.

Meer informatie over ons symposium zal binnenkort te vinden zijn op onze website. Ook via onze nieuwsbrieven houden we u op de hoogte van het programma.

Cursus natuurwetgeving voor gevorderden

In juli 2018 is de Wet natuurbescherming gewijzigd en zeer recentelijk (7 november) heeft het Europese Hof van Justitie een uitspraak gedaan over de PAS. Wat voor invloed heeft dit op de Wet natuurbescherming en vooral op de praktische uitwerking? Leer er alles over tijdens de gevorderdencursussen. Er zijn nog plekken vrij bij de gevorderdencursus op 16 januari in Utrecht.

Komt deze datum niet uit of wilt u liever een compleet op maat gesneden cursus? Dan kunt u ook kiezen voor een incompany-cursus. Meer informatie staat op onze [website](#).

Nieuwsflitsen

Ecologica in de pers

In Zuidoost-Brabant begeleiden we zoveel projecten dat reclame maken bijna niet meer nodig is, zo lijkt het. De pers komt spontaan naar ons toe om meer te weten te komen over ons: lees [hier](#) het interview in het Eindhovens Dagblad.

Natuurpro

Onlangs is [Natuurpro](#) gelanceerd: een netwerkorganisatie van natuurprofessionals met hoveniers, ecologen, leveranciers, tuin- en landschapsarchitecten en natuuraannemers. Wij zijn daar als ecologisch adviesbureau ook bij aangesloten.

Biodiversiteit in Noord-Brabant

Op het symposium over biodiversiteit in Noord-Brabant vorige week vrijdag is het boek 'Bloeiende natuur in Noord-Brabant' gepresenteerd. Dit boek bevat een schat aan informatie over alles wat er in die provincie en met die provincie gedaan is aan natuurherstel in de afgelopen 15 jaar. Uiteraard heeft ook Ecologica aan tal van beschreven initiatieven een bijdrage geleverd. Van de zoutvegetatie in het Markiezaat, via de stuifzanden in de Loonse en Drunense Duinen en de provinciale bijenmonitoring tot het zeer succesvolle herstel van de speerwaterjufferpopulatie bij het Klokketorenven in Oisterwijk. Daar zijn we trots op. Ook zijn we trots op de provincie die de moeite heeft genomen dit in een prachtig boek te verwerken.

Op dit biodiversiteitssymposium gaf Ecologica overigens ook een presentatie over wilde bijen. De bijbehorende powerpoint is terug te zien via [deze link](#).

Druk druk druk!

Het is al enige tijd behoorlijk druk in de wereld van de ecologische advisering, zowel bij ons als bij collega-bureaus. Dat betekent dat planningen wat verder vooruit vol raken dan u wellicht gewend bent uit afgelopen jaren. Zeker wanneer u voornemens bent om wat grotere projecten uit te besteden kan het geen kwaad om daar niet te lang mee te wachten. Anders loopt u het risico dat e.e.a. niet meer is in te plannen. De krapte varieert overigens per discipline en is relatief groot binnen specialistische disciplines als vleermuizen en wilde bijen.

Privacyverklaring

Ook wij hebben natuurlijk te maken met de nieuwe privacywet (AVG). Onze privacyverklaring is te raadplegen op onze [website](#).

Heeft u vragen of opmerkingen, neem dan gerust contact met ons op via info@ecologica.eu of 0495 – 46 20 70.

Wij wensen u een mooie winter toe!

Vriendelijke groet,

Het team van Ecologica

Mocht u deze nieuwsbrief niet op prijs stellen
dan is een reply-email voldoende om u uit de verzendlijst te laten verwijderen.

Heeft u andere vragen, heeft u een bijdrage voor onze nieuwsbrief of wilt u meer informatie?
Neem dan vooral contact met ons op!